

2021

**ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ МОВНОЇ
ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ**

**Збірник наукових статей
за матеріалами XVI Міжнародної
науково-практичної конференції**

19 жовтня 2021 р.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Казахський національний університет імені аль-Фарабі (Казахстан)
Бельський державний університет імені Алеко Руссо (Молдова)
Texas A&M University-commerce (USA)

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових статей за матеріалами XVI
Міжнародної науково-практичної конференції
19 жовтня 2021 р.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ЯЗЫКОВОЙ ПОДГОТОВКИ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Сборник научных статей по материалам XVI
Международной научно-практической конференции
19 октября 2021 г.

Труднощі вивчення української мови для іноземних студентів

Михайлюк Н.В.

*старший викладач кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
e-mail:mnv_fr@ukr.net*

Мова – найважливіший засіб людського спілкування. Мова невід’ємно по’язана з мисленням; є соціальним засобом зберігання інформації, способом комунікації між людьми. Кожна мова – це ще й сфера знань. Залежно від того, з якою сферою знань нам довелося зіткнутися при народженні, визначається наша приналежність до народу, до його культури і до мови. Українська мова є рідною для його носіїв, тобто для тих, хто з нею зіткнувся при народженні. Для всіх інших, в тому числі і для іноземних студентів, які приїжджають вчитися в Україну, – це нерідна мова.

При вивченні будь-якої іноземної мови людина стикається з декількома завданнями: йому необхідно навчитися чути, розуміти мову, відповідати, оволодіти графічними символами мови (тобто, буквами і знаками), навичками читання і написання. Тільки після того, як людина навчиться цього в системі, вона може опанувати різні компетенції (лінгвістична, мовна, соціокультурна та інші). Ступінь оволодіння цими компетенціями визначає рівень знання української мови у іноземного студента. Але процес оволодіння компетенціями може мати різні труднощі, і в залежності від того, наскільки іноземний студент може з ними впоратися, настільки він і просунеться у вивченні української мови.

Вивчення іноземцями української мови починається з фонетики. Швидкість оволодіння звуками української мови залежить від того, наскільки близькі один до одного звуки української та рідної мови самого іноземного студента. Наприклад, для іноземців, за винятком представників тюркських народів, велику складність представляє вимова літери «и». Також проблеми виникають з м'яким знаком, з поєднанням «оо», «здр», «ств», «кст», «ждж», «рск», з твердою «л», а «м'яка» або «тверда» вимова викликає у іноземців масу

емоцій. Але найчастіше для багатьох іноземців складності виникають з шиплячими. Не завжди легко зрозуміти різницю між твердою «ш» і м'якою «щ». Звук «ц» також може викликати певні складнощі [3].

Паралельно з вивченням звуків іноземні студенти освоюють алфавіт, заснований на кирилиці, який відрізняється за написанням і звучанням від вживаної в багатьох країнах латиниці. Якщо говорити про студентів арабського походження, то вони мають уявлення про латиницю ще задовго до початку вивчення української мови. Тому студенти легко засвоюють читання і написання більшості букв українського алфавіту, але часто плутають букви «в» (читають як «б»), «т» (читають як «м»), «р» (читають як «п»). Крім того, після засвоєння друкованого варіанту кирилиці, іноземні студенти стикаються з його письмовим оформленням. В українській мові є зовні схожі букви, які досить важко розрізнити в письмовому варіанті: «ш», «л», «м».

Коли студенти починають складати склади в слова, читати і писати їх, вони стикаються з новою проблемою: наголос. Наголос в українській мові рухливий, не закріплений за певним стилем слова, тому іноземному студентові важко запам'ятати, де його ставити [2]. Крім того, при зміні відмінка або числа слова, може змінюватися і наголос.

Велику складність викликає вивчення граматики української мови. Більшість частин мови піддаються зміні. Для іменних частин мови існують такі категорії, як рід, число і відмінок, а для дієслів важливо знати відмінювання. Категорії іменних частин мови мають вираз у словоформі, тому іноземцям необхідно відразу навчитися визначати по виду слова, якого воно роду, якого числа або в якому відмінку стоїть. Одним з важких моментів української граматики для іноземців є різниця в освіті і вживанні дієслів досконалого і недосконалого видів. Важко освоїти повною мірою тонкощі вживання приставок і суфіксів. Масу нерозуміння викликає вивчення дієприкметників, дієприслівників, віддієслівних прикметників. До всіх цих труднощів додається ще й велика кількість слів-винятків, які не підкоряються загальним правилам.

Правильно визначити і вжити форму слова можуть тільки ті іноземці, у яких з'явилося якесь почуття мови або було багато часу і сил на механічне заучування [1].

Завдання викладача - знати і визначати труднощі, які можуть виникнути у іноземного студента при вивченні української мови і допомагати студенту їх долати.

Література:

1. Голами Х. Трудности студентов-иностранцев при изучении русского языка. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/trudnosti-studentov-inostrantsev-pri-izuchenii-russkogo-yazyka/viewer>
2. Почему русский язык такой сложный для иностранцев? URL: <https://migranturus.com/pochemu-russkiy-yazyk-takoy-slozhnyu-dlya-inostrantsev/>.
3. Сложности изучения русского языка для иностранных студентов. URL: <https://orensau.ru/ru/agrotehnologii/slozhnosti-izucheniya-russkogo-yazyka-dlya-inostrannyh-studentov>.

**Дистанционное обучение иностранных студентов:
образовательные инновации**

Мусабекова У. Е.

д.филол.н., доцент кафедры языковой и общеобразовательной подготовки

Саденова А. Е.

д.филол.н., профессор кафедры языковой и общеобразовательной подготовки Казахский национальный университет имени аль-Фараби

г. Алматы, Казахстан

В XXI веке дистанционное обучение – необходимая составляющая непрерывного образовательного процесса. Дистанционное образование сегодня прочно вошло в мировую образовательную практику. Информационно-коммуникационные технологии создают новую глобальную среду, в которой будущему поколению предстоит не только общаться, но и выстраивать профессиональные и личные отношения, позиционировать свои интересы и представлять себя [2, с. 10]. В настоящее время к обучению предъявляются все новые высокие требования, диктуемые быстрым развитием технических возможностей. Базовым принципом, на основе которого создается система дистанционного образования, является доступность обучения.

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ЛІНГВОДИДАКТИКИ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

<i>Айтпаева А. С.</i> Об опыте преподавания аспекта «Говорение»: использование кейс метода на занятиях по РКИ	3
<i>Артьомова О. І., Ушакова Н. В.</i> Метод TPRS: використання на початковому етапі навчання української як іноземної	8
<i>Вальченко І. В.</i> Роль фразеології в практиці викладання української мови як іноземної	13
<i>Гура В. О.</i> Особливості проведення лексичної роботи на уроці української мови як іноземної (початковий етап)	15
<i>Дьолог О. С.</i> Місце та особливості самостійної роботи студентів-іноземців при вивченні навчальної дисципліни «Українська мова»	20
<i>Задорожня Л. В.</i> Тематична презентація як засіб навчання усного мовлення	25
<i>Карікова Н. М.</i> Про еволюцію поглядів науковців на технології і методи навчання української мови як іноземної	30
<i>Карпець Л. А.</i> Сучасні тенденції мовної освіти (на прикладі викладання української мови як іноземної)	34
<i>Ковалёва В. М., Савельев А. А., Чумакова Е. А.</i> Языковой учебно-методический комплекс как основной элемент дидактической подсистемы при организации смешанной формы обучения	39
<i>Курлович И. Н.</i> К вопросу об использовании художественных произведений при обучении русскому языку как иностранному	44
<i>Лисенко І. О.</i> Розвиток навичок говоріння на початковому етапі вивчення української мови як іноземної	47
<i>Макарова И. Н.</i> Особенности семантизации новой лексики на занятиях РКИ	51
<i>Малихіна Ю. О.</i> Використання мультимедійних навчальних програм як ефективний засіб розвитку мовлення та граматичних навиків на заняттях з УМІ	56
<i>Михайлюк Н. В.</i> Труднощі вивчення української мови для іноземних студентів	61
<i>Мусабекова У. Е., Саденова А. Е.</i> Дистанционное обучение иностранных студентов: образовательные инновации	63
<i>Окуневич Ю. А.</i> Производное слово как единица обучения русскому словообразованию в иностранной аудитории	69
<i>Petrusenko N. Yu.</i> Text compression as one of the components of teaching a foreign language	72
<i>Плотнікова Т. О.</i> Формування комунікативної компетенції на заняттях з української мови як іноземної	74
<i>Потапова Г. М.</i> Наукова спадщина І.О. Бодуена де Куртене та деякі	